

Management, Economics, Accounting and Humanities at the Beginning of Third Millennium

ارزیابی قابلیت‌های خط تولید بر فضای کسب و کار در شرکت فولاد اکسین خوزستان

علیرضا حاجی پور ۱ نرگس ابراهیمی ۲ ، محمدخداامردی ۳

۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت تکنولوژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

a_hajupour79@yahoo.com

۲ دکترای مدیریت بازرگانی ، عضو مدعو دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک، تهران، ایران

n58_ebrahimi@yahoo.com

۳ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایذه، ایذه ، ایران

Mohammad_moradi57@yahoo.com

چکیده

پاسخ به این سوال که متغیرهای تعیین کننده ی قابلیت های خط تولید ، به چه میزان میتواند بر فضای کسب و کار سازمان اثر گذار باشند و از چه رابطه علمی تبعیت می کنند، میتواند به عنوان یک پشتوانه علمی برای تصمیم گیری ها بویژه برای مدیران ارشد مورد بهره برداری قرار گیرد . هدف کلی این مطالعه ، ارزیابی قابلیت‌های خط تولید از سه منظر قابلیت روشهای مختلف تولیدی ، توانایی تنوع تولید و استفاده از تکنولوژی‌های بروز بر فضای کسب و کار در شرکت فولاد اکسین خوزستان می باشد. روش تحقیق به روش میدانی بوده و از طریق پرسشنامه محقق ساخته ۵۶ نفر از مدیران، رؤسا و کارشناسان به عنوان نمونه انتخاب شدند . اعتبار پرسشنامه از طریق آزمون آلفای کرونباخ به میزان ۰.۹۱٪ مورد تایید قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان می دهد بین قابلیت‌های خط تولید و فضای کسب و کار رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و توانایی روش های مختلف تولیدی از اثر گذاری بالاتری نسبت به سایر متغیرهای در نظر گرفته شده برخوردار می باشد.

واژه های کلیدی : قابلیت ها خط تولید ، فضای کسب ، کار شرکت فولاد اکسین خوزستان

Management, Economics, Accounting and Humanities at the Beginning of Third Millennium

۱- مقدمه

مزیت رقابتی پایدار برای کسب و کارهای امروزی در گرو ایجاد قابلیت های متمایز می باشد. سازمان های موفق زمانی می توانند رقابت کنند که بتوانند سهم خود را در بازار افزایش دهند و برای افزایش سهم بازار می بایست کلیه سازوکارهای داخلی سازمان از جمله فرایندها، سرمایه های فکری، یادگیری سازمانی، قابلیت های خط تولید و غیره را تقویت و با طراحی سناریوهای مناسب اقدام به بهبود فضای کسب کار سازمان نمایند. نماینده در این مطالعه میزان تاثیر قابلیت های خط تولید بر فضای کسب و کار از چند منظر شامل: قابلیت روش های مختلف تولید محصول، قابلیت تولید محصولات متنوع و قابلیت های تکنولوژیکی خط تولید بررسی شده است.

۲- بیان مسله

با توجه به اینکه شرکت فولاد اکسین خوزستان بعنوان یکی از بزرگترین شرکت های تولید کننده ورقهای عریض فولادی در کشور و خاور میانه و در ردیف شرکت های مهم و استراتژیک محسوب می شود، رسالت واحد تحقیق و توسعه ایجاد میکند همگام با استراتژی های کلان شرکت، با استفاده از منابع موجود سیاست گذاری هدفمندی را در جهت حفظ و تقویت جایگاه شرکت در شرایط رقابتی محیط تدوین و اجرا نماید از طرف دیگر شناخت علمی این رابطه، میتواند پشتوانه اتخاذ تصمیمات صحیح را فراهم گردد.

۳- ضرورت و اهمیت تحقیق

این تحقیق بدلیل رسیدن به سطح مطلوبی از شاخص های استراتژی های تحقیق، هماهنگ و اثر بخش تر نمودن استراتژی های تحقیق و توسعه با استراتژی کلان شرکت، بهبود فضای کسب و کار سازمان، ایجاد هم افزایی و بهبود عملکرد در صنعت، تقویت فروش و بازار یابی و افزایش ارزش افزوده فن آوری و نوآوری در بخش نورد فولاد از اهمیت و ضرورت خاصی برخوردار است.

۴- فرضیه ها های تحقیق

- ۱) روشهای مختلف تولیدی بعنوان یکی از قابلیت های خط تولید بر کسب و کار سازمان تاثیرگذار است.
- ۲) تنوع تولید بعنوان یکی از قابلیت های خط تولید بر کسب و کار تاثیرگذار باشد.
- ۳) استفاده از تکنولوژی های بروز در خط تولید بر کسب و کار سازمان تاثیرگذار می باشد.

۵- تعاریف عملیاتی متغیرهای تحقیق

- **فضای کسب و کار:** اگر کسب و کار هر نوع فعالیت تکرار شونده اقتصادی از قبیل تولید، خرید و فروش کالا، خدمات به قصد کسب منافع اقتصادی گفته شود، پرداختن به فضای کسب و کار، شکل گیری و گسترش کسب و کار را مشخص می کند
- روش های تولید: یکی از قابلیت مهم خط تولید شرکت فولاد اکسین خوزستان توانایی تولید به سه روش مختلف CR-TCR-TMR می باشد:

✓ CR (CONVENTIONAL ROLLING) : این نوع نورد معمولا برای فولادهای ساده کربنی مانند ST37 می باشد که در آن نورد بصورت معمول و استاندارد انجام می شود.

Management, Economics, Accounting and Humanities at the Beginning of Third Millennium

✓ TCR (TEMPERATURE CONTROLLED ROLLING) : این نوع نورد ورق ها پس از نورد در هوای خنک سازی می شوند.

✓ TMR (TERMO MECHANICAL ROLLING) : در این روش نیز از سه مرحله صورت می پذیرد که در طی آنها کاهش دما، کاهش ضخامت بصورت هدفمند پیگیری می شود. این مراحل شامل خنک سازی با استفاده از هوا، خنک سازی با استفاده از آب و سپس استفاده از هوا برای تبدیل به محصول نهایی می باشند.

۶- مرور ادبیات

در مطالعه ای که توسط (مریم السادات طباطبائی، ۱۳۹۴) تحت عنوان بررسی تأثیر تنوع محصولات بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بازار سرمایه انجام شده است، نتایج به دست آمده نشان داد که تنوع محصولات، تأثیر معناداری بر عملکرد شرکت ندارد (1). در مطالعه ای که توسط (امید غریب و همکارش، ۱۳۹۱) تحت عنوان راهبردهای نوین بهبود فضای کسب و کار صنعت خراسان رضوی انجام شده است نتایج نشان داد که بیشترین تأثیر بر فضای کسب و کار را تکنولوژی داشته است (2). در مطالعه ای که توسط (حمید شیدایی) تحت عنوان بررسی اثرات هزینه های تحقیق و توسعه (D&R) بر ارتقای سطح بهره وری کل عوامل تولید صنایع کارخانه های بزرگ استان خراسان رضوی صورت گرفت، پیشرفت تکنولوژی تأثیر مثبت معنی داری بر رشد بهره وری دارد، همچنین متغیر کیفیت نیروی کار تأثیر مثبت معنی داری بر رشد بهره وری دارد (3). نورناتزکی و فلیشر (۱۹۹۰) نوآوری را در سه سطح عامل سازمانی، تکنولوژیکی و محیطی قرار دادند (4). هایس و فینگان (۲۰۰۵) عوامل ایجاد کننده نوآوری در پیاده سازی کسب و کار الکترونیک را در چهار بعد توسعه های ابزارهای فناوری اطلاعات، تمرکزگرایی و انعطاف پذیری در وظایف، شدت قیمت رقابتی و شدت تمرکز در بازار قرار داده اند (5).

۷- روش تحقیق

در این تحقیق به کمک پرسشنامه محقق ساخته، میزان پایایی آن سنجیده شده است که ۹۱٪ شده است یعنی از پایایی قابل قبولی برخوردار می باشد این تحقیق از نوع کاربردی و یک تحقیق توصیفی- میدانی است که جامعه آماری شامل ۵۶ نفر از مدیران، رؤسا شاغل در شرکت می باشد.

۸- یافته های تحقیق

الف : یافته های توصیفی :

ویژگیهای جمعیت شناختی شامل :

- ❖ جنسیت : ۹۶ درصد از جامعه آماری را مردان و ۴ درصد را زنان تشکیل می دهند.
- ❖ سن : ۳/۵۷ درصد از جامعه آماری بین ۲۵-۳۰ سال ، ۳۹ درصد ۳۱-۳۵ سال ، ۲۵ درصد بین ۳۶-۴۰ و ۳۲ درصد بالای ۴۰ سال سن دارند.
- ❖ سطح تحصیلات : ۴۶ درصد از جامعه آماری دارای مدرک کارشناسی، ۴۳ درصد دارای مدرک ارشد و ۱۱ درصد دارای مدرک دکتری می باشند
- ❖ سابقه : ۷ درصد از جامعه آماری کمتر از هفت سال، ۴۳ درصد از جامعه بین ۸ تا ۱۴ سال، ۴۶ درصد بین ۱۵ تا ۲۱ سال و ۴ درصد بالای ۲۲ سال سابقه داشتند.

Management, Economics, Accounting and Humanities at the Beginning of Third Millennium

ب : یافته های استنباطی

فرضیه شماره یک : روشهای مختلف تولیدی بعنوان یکی از قابلیت‌های خط تولید بر کسب و کار سازمان تاثیرگذار است.

روشهای مختلف خط تولید بر فضای کسب و کار تاثیر معناداری ندارد : H_0 فرض

روشهای مختلف خط تولید بر فضای کسب و کار تاثیر معناداری دارد : H_1 فرض

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می شود، سطح معناداری، کمتر از ۵ درصد می باشد یعنی با اطمینان ۹۵ درصد فرض H_0 رد می گردد. با توجه به مقدار ضریب همبستگی پیرسون (۰/۸۳۷) بین روشهای مختلف تولیدی و کسب و کار سازمان رابطه معنی داری وجود دارد و میتوان گفت که مسولین اظهار داشته اند روشهای مختلف تولیدی میتواند باعث بهبود فضای کسب و کار سازمان شود.

(جدول ۱) بررسی رابطه تنوع تولید و فضای کسب و کار

متغیرها	تعداد	همبستگی پیرسون	جهت همبستگی	سطح معناداری
روشهای مختلف تولیدی	۵۶	۰/۸۳۷	مثبت	۰/۰۰۰

فرضیه شماره دو : تنوع تولید بعنوان یکی از قابلیت‌های خط تولید بر کسب و کار تاثیرگذار باشد.

تنوع تولید بعنوان بر فضای کسب و کار تاثیر معناداری ندارد : H_0 فرض

تنوع تولید بعنوان بر فضای کسب و کار تاثیر معناداری دارد : H_1 فرض

فرضیه اول فرعی : همانطور که در جدول ۲ دیده می شود سطح معناداری، کمتر از ۵ درصد می باشد یعنی با اطمینان ۹۵ درصد فرض H_0 رد می شود. با توجه به مقدار ضریب همبستگی پیرسون (۰/۶۹۷) بین توانایی خط تولید و فضای کسب و کار رابطه معنی داری وجود دارد و میتوان اذعان کرد که تنوع تولید میتواند باعث بهبود فضای کسب و کار سازمان شود.

(جدول ۲) بررسی رابطه تنوع تولید و فضای کسب و کار

متغیرها	تعداد	همبستگی پیرسون	جهت همبستگی	سطح معناداری
تنوع تولید	۵۶	۰/۶۹۷	مثبت	۰/۰۰

فرضیه شماره سه : استفاده از تکنولوژی های بروز در خط تولید بر کسب و کار سازمان تاثیرگذار می باشد.

استفاده از تکنولوژی های بروز در خط تولید فضای کسب و کار تاثیر معناداری ندارد : H_0 فرض

استفاده از تکنولوژی های بروز در خط تولید بر فضای کسب و کار تاثیر معناداری دارد : H_1 فرض

همانطور که در جدول ۳ دیده می شود سطح معناداری کمتر از ۵ درصد می باشد یعنی با اطمینان ۹۵ درصد فرض H_0 رد می شود پس استفاده از تکنولوژی های بروز در خط تولید و کسب و کار رابطه همبستگی به میزان ۰/۸۰۴ برقرار می باشد. یعنی این که استفاده از تکنولوژی های بروز فضای کسب و کار سازمان را بهبود می بخشد.

Management, Economics, Accounting and Humanities
at the Beginning of Third Millennium

(جدول ۳) بررسی استفاده از تکنولوژی های بروز بر فضای کسب و کار

متغیر ها	تعداد	همبستگی پیرسون	جهت همبستگی	سطح معناداری
استفاده از تکنولوژی های بروز	۵۶	۰/۸۰۴	مثبت	۰/۰۰

۹- نتیجه گیری:

جدول ۶ نتایج برآمده از بررسی اثرات متغیر های مختلف و مهم قابلیت های خط تولید بر فضای کسب و کار سازمان را به ترتیب نشان می دهد:

جدول ۶: اولویت بندی متغیر های اثر گذار بر فضای کسب و کار

ردیف	متغیر های مستقل	میزان رابطه
۱	روش های مختلف تولیدی	۰/۸۳۷
۲	استفاده از تکنولوژی های بروز	۰/۸۰۴
۳	تنوع تولید	۰/۶۹۷

همانطور که از نتایج فرضیه ها مشخص گردید که قابلیت های خط تولید بر فضای کسب و کار تاثیر معنا داری دارد. از طرفی دیگر در صورتی که بخواهیم متغیر های انتخاب شده را بصورت اولویت بندی شده در نظر بگیریم، متغیر روش های مختلف تولیدی با عدد ۰/۸۳۷ بعنوان متغیری که بیشترین اثر گذار را بر فضای کسب و کار شرکت دارد معرفی شد. پس از آن استفاده از تکنولوژی های بروز با میزان رابطه ۰/۸۰۴ بعنوان متغیر دوم اثر گذار و در نهایت قابلیت تنوع تولید با ۰/۶۹۷ بعنوان متغیر اثر گذار سوم تعیین شد.

۱۰- منابع:

۱. طباطبائیان، مریم السادات. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر تنوع محصولات بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بازار سرمایه تهران. سومین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت.
۲. غریب، امید والهه سلیمانی. (۱۳۹۱). راهبردهای نوین بهبود فضای کسب و کار صنعت خراسان رضوی. دومین کنفرانس.
۳. شیدایی، حمید و محمود هوشمند. (۱۳۹۴). بررسی اثرات هزینه های تحقیق و توسعه بر ارتقای سطح بهره وری کل عوامل تولید صنایع کارخانه ای بزرگ استان خراسان رضوی. اولین همایش ملی اقتصاد صنعتی ایران، تبریز، دانشگاه تبریز.
4. Tornatzky LG, Fleischer M, Chakrabarti AK. Processes of technological innovation: Lexington Books; 1990.
5. Hayes J, Finnegan P. Assessing the of potential of e-business models: towards a framework for assisting decision-makers. European Journal of Operational Research. 2005;160(2):365-79.